

kům z téhož nebo podobného oboru hospodářského a že jako takový je pak účasten jak ochrany, tak i závazků, vyplývajících ze zákona proti nekalé soutěži.

... Je nerozhodné, že snad žalovaný podnik neusiluje o vlastní zisk; ale ani tento moment zisku není zcela vyloučen, protože jeví se případně v úsporách a výhodách pro členy, ve zmenšené režii při větším odbytu, zkrátka v dobré prosperitě podniku, jehož podkladem je hospodářská činnost.

... Dovolací soud dovodil již v četných rozhodnutích, že údajem ve smyslu § 10 mohou být také osobní názory a mínění; v souzeném případě jde však, jak správně uvádí procesní soud, o skutková tvrzení, kterými soukromí obchodníci jsou podezírání a obviňováni z určitých nemravných a trestných jednání; podle toho, kdy byly letáky rozšiřovány, jsou tím dotčeni také žalobci a právem poskytnou jim soudy právní ochranu, ana žalovaná strana ani netvrdí, že by výtky, pokud jde o žalobce, byly pravdivé. Má-li snad jednání žalované strany také ještě jiné pozadí než hospodářské, je zcela nerozhodné.

Zlehčování údají Č. 14. Doposud zabývali jsme se takovými případy zlehčování, které **pravdivými.** prováděno bylo údají nepravdivými. Zákon však za určitých

okolností stíhá i jednání toho, kdo za účelem soutěže, nejsou zvláštní okolností k tomu nucen, učiní údaje i pravdivé u vědomí, že mohou podnik ve značné míře ohrozit. Ustanovení toto jest velmi rozumné, a my budeme mítí později ještě příležitost jeho povahu vysvětliti. Prakticky bylo použito ve sporu reprodukováném ve Vážného sbírce pod číslem 11.758. Jistá firma byla vyzvána, aby podala informaci o roentgenové cloně, nabízené firmou, jež později podala žalobu. Dotázaná firma podala informaci v tom směru, že clona pozdějšího žalobce jest závislá na patentu třetí osoby, od níž ona sama nabyla na patentu výhradního práva. Ve sporu, ve kterém žalovaná firma, informaci podavší, nabídla důkaz o pravdivosti svého tvrzení, vyřkl nejvyšší soud, že informující firma podala svoji zpravu, byvši nucena zvláštní okolností. Ta okolnost spočívala v tom, že byla povinna podat informaci podle pravdy, poněvadž jinak by se byla vydala zodpovědnosti za případné porušení patentu interesentem.

Podnikatel ručí Č. 15. V případě čís. 11.143 svrchu uvedeném dotkl **za zaměstnance.** se nejvyšší soud také výkladu §u 17; tento paragraf

ustanovuje, že v některých případech, mezi nimi také v případě §u 10, může být žalován majitel podniku o zdržení se a odstranění závadného stavu i tehdy, byl-li čin vykonán provozováním jeho podniku jinou osobou. Žalovaný namítal, že v tom případě, když zlehčování bylo provedeno jeho zaměstnancem a nikoliv jím samotným, nemůže on sám jako majitel podniku být žalován na zdržení, nýbrž jen na to, aby zaměstnanec upustil od svého jednání. Nejvyšší soud odmítl tento názor s odůvodněním, že ve smyslu §u 17 přičítá se jednání zaměstnancovo podnikateli jako jeho vlastní jednání.

HLAVA III.

Zneužívání podnikových značek a zevnějších zařízení podniku.

Zneužití firmy. Č. 16a. V předešlé kapitole vylíčili jsme způsoby nekalé soutěže, prováděné zlehčováním, t. j. útočením na konkurenční závod, rozšiřováním nepravdivých (zpravidla) údajů o tomto podniku. Tento způsob soutěžní označili jsme za velmi nebezpečný. Není však méně nebezpečným způsob, který vyhýbá se sice přímému útoku, avšak přes to ohrožuje soutěžitelky svého konkurenta tím, že si osvojuje částečně ovoce jeho práce tím, že se hledí vplížiti se do některé z jeho soutěžních posic. Případy, které sem spadají a které mohou být neobyčejně rozmanité, upraveny jsou v §u 11.

První odstavec tohoto paragrafu stíhá toho, kdo užije jména, firmy nebo zvláštního označení podniku nebo závodu způsobem takovým, že může z toho vzejíti ve styku zákaznickém záměna se jménem, firmou nebo zvláštním označením podniku nebo závodu, jež jest již užíváno po právu soutěžitelem jiným. Naše soudy měly již příležitost judikovati ve více případech, které se přičily prvnímu odstavci §u 11. V rozhodnutí uveřejněném pod čís. 11.262 žalovala firma Agroferra, akc. spol. v Kunčicích nad Ostravicí, firmu Agrofera, společnost pro nákup a prodej strojů a hospodářských potřeb, spol. s r. o. v Lounech. Žaloba domáhala se toho, aby žalovaná firma byla uznána povinnou zdržeti se užívání své firmy a změnití ji takovým způsobem, aby byla zabezpečena rozeznatelnost obou firem. Druhá i třetí stupnice daly žalobě za pravdu, při čemž mimo jiné použily těchto argumentů:

II. s t o l. ... Schopnost záměn však i bez přímého důkazu by nemohla býti popírána, uváží-li se, že jest již v lidské přirozenosti a povaze, delší, zvláště z několika slov kombinované názvy a tituly si zkracovati vybíráním si a užíváním jednoho nebo nanejvýše dvou slov z celého jich pořadí užívaného v oficielním názvu. Stačí k tomu poukázati, že moderní, zvláště i hospodářský život neváhá na př. ze začátečních písmen několikaslovného názvu vytvořiti třeba i logicky nesmyslné a mluvnicky nemožné, ba nevkusné nové slovo, jen aby se vyhnul používání celého, avšak několikaslovného a proto mluvě nepohodlného oficielního názvu. Proto tím jest uvěřitelnější, jako jest tomu v souzeném případě, že se každý zájemník stará, by si pamatoval tak logické a nezkomolené slovo, jako jest »Agroferra«. Různé psaní, zda s jedním či se dvěma »r«, na věci nic nemění a k rozlišovatelnosti nepřispívá, protože mnoho a mnoho lidí nemá klasického vzdělání, a kromě toho jest jednou ze stěžejních zásad mluvnického purismu v řeči ať české, ať německé, psáti pokud možno, jak se slyší. Tím vším však jest více než dostatečně prokázáno, že je tu schopnost záměny.

... Vývody, že k založení skutkové povahy podle §u 11 cit. zák. jest zapotřebí prostředků nečestných, přičicích se dobrým mravům, obchodní morálce, cti a slušnosti, nejsou v této své celé obsáhlosti na místě. V zásadě zákon o nekalé soutěži vyhranil v §§ 2 až 14 celkem sedm typických případů, kdežto v § 1 uvádí t. zv. generální doložku, v níž slovy »rozpor s dobrými mravy soutěže« zahrnuje jednání, přičící se dobrým mravům, obchodní morálce, citu a slušnosti obchodní.

III. s t o l. ... Třeba jen podotknouti, že zákon o nekalé soutěži v § 11, o který tu jde, nevyžaduje zlý úmysl, aniž úmysl nekalé soutěže a jest také nerozhodné, zdali jednající věděl anebo věděti musil o způsobilosti záměny. Tato okolnost jest jen předpokladem pro žalobu o náhradu škody (§ 11, odst. 4. zákona o nekalé soutěži), nikoliv však pro žalobu zdržovací a odstraňovací.

Poměr k právu Č. 16b. Toto rozhodnutí jest názorně poučné. Ukazuje opět s jině firemnímu. stránky poměr, kterého jsme se již dotkli, totiž poměr zákona proti

nekalé soutěži k právu firemnímu. Podle práva firemního (nikoliv podle předpisů živnostenského řádu) může se starší zapsaná firma brániti proti zápisu podobné firmy mladší jen, má-li tato mladší firma býti zapsána se sídlem v tom-též místě jako firma starší. Tento předpis ovšem dnes v době rozvinuté techniky do-

pravní prakticky nevyhovuje. Proto přichází na pomoc zákon proti nekalé soutěži, který starší firmě poskytuje obranné prostředky proti firmě mladší, i když má své sídlo v místě jiném. Předpokladem rozhodnutí byl také asi úsudek, že obě firmy mohou jakýmkoliv způsobem přijít do konkurenčního styku. Co však, kdyby jednalo se o firmy, u kterých jest předem vyloučeno, že spolu nikdy nebo alespoň v dohledné době konkurovati nebudou? Kdyby na př. šlo o dva detailní závody obchodní, na př. závody potravní, z nichž jeden byl by umístěn v Aši a druhý v Užhorodě? V takovémto případě, který jest ovšem spíše jen theoretický, prakticky nepravděpodobný, bylo by asi žalobu odmítnouti jako nerozumnou šikanu, jež se sama sebou přiči zásadám slušné soutěže. Zdá se ostatně, že i odvolací instance měla pochybnosti tohoto druhu na mysli. Její odsuzující stanovisko bylo totiž zesíleno konstatováním, že v daném případě šlo o svobodně zvolené jméno obchodní a nikoliv o případ, kdy jako u podniku jednotlivcova jest podle názoru soudu živnostenským řádem přikázáno užívání skutečného vlastního jména živnostníkovy. Odvolací soud výslovně dodává: »Zakazovati obchodníku používání vlastního jména bylo by ...nedovolenou a nezákonnou vexací.«

Stačí objektivní zaměnitelnost, Č. 16 c. Důležité jest také v daném případě konstatování nejvyššího soudu, že není třeba zlého úmyslu ani vědomosti o ní.

padě konstatování nejvyššího soudu, že zákon o nekalé soutěži nevyžaduje v §u 11 ani zlý úmysl, ani úmysl nekalé soutěže, ani vědomost jednajícího o možnosti záměny. Jest tedy třeba dobře míti na paměti, že žalobu zdržovací nebo odstraňovací podle §u 11 jest možno podati již tehdy, je-li tu objektivní zaměnitelnost.

Firmy různých oborů smějí býti zaměnitelné. Č. 16d. Dle toho, co jsme výše uvedli, neroz-
hoduje vzdálenost firem sobě podobných. Roz-
hoduje však, zda jsou či nejsou to firmy téhož
nebo podobného oboru, zda tedy soutěžitelky přicházejí v úvahu. Ne-
ní-li tomu tak, pak podle stanoviska naší praxe mohou dvě firmy sobě
i velmi podobné existovati bezzávadně vedle sebe. Příklad tohoto druhu
řešen byl v rozhodnutí čís. 9800.

Šlo v něm o tuto skutkovou podstatu:

Dne 12. října 1920 zapsána byla v Praze do rejstříku firemního firma Solo, chemická továrna na pryž a barevné tužky spol. s r. o. Teprve později, totiž dne 25. dubna 1922 změněna byla firma »Akc. spol. pro zápalkové zboží Helios« na znění: »Solo spojené akciové československé sirkárny a lučební továrny«. Avšak již dříve t. j. před 12. říjnem 1920 byly u obchodní komory v Praze zapsány ochranné známky vykazující slovo »Solo« pro firmu »Solo«, Zündholz und chemische Fabriken A. G. ve Vídni, z nichž však žádná nekryla druh zboží, jenž by se týkal pryží a barevných tužek. Vídeňská firma »Solo« i československá podaly pak návrh proti firmě »Solo« chemická akc. spol. na pryž a barevné tužky, aby ji rejstříkový soud vymazal jako nepřipustnou a odporující zásadě firemní pravdy. Tomuto návrhu nebylo vyhověno.

S hlediska práva firemního jest toto rozhodnutí zajisté správné. Slušelo by však uvážiti jaké stanovisko bylo by třeba zaujmouti podle zákona proti nekalé soutěži. Rozhodnutí bylo by zajisté velmi nesnadné, nezáleželo by v podstatě na tom, že firma žalovaná byla zapsána dříve než firma »Solo« akc. spol. na zápalky, kdyby se prokázalo, že pro tuto firmu stalo se užívání zapsané známky »Solo« příznačným již před zápisem pryžové firmy »Solo«, pak by podle toho, o čem zmíníme

se ještě níže, bylo beze sporu možno podati žalobu, kdyby šlo o firmy téhož oboru. Jak sluší však rozhodnouti, nejde-li o firmy téhož oboru? Jisté vodítko mohlo by nám snad poskytnouti konečné stanovisko jež po dřívějším kolísání zaujal říšský soud německý v případě firmy Salamander. Šlo v podstatě o to, že bylo dáno za pravdu žalobě známé továrny na obuv »Salamander« proti výrobcí kancelářských potřeb, jež rovněž užíval označení »Salamander« v obchodním styku. Třeba že tedy vzhledem k naprosté různosti obchodních oborů obou firem nebyla zde dána možnost záměny, přece jen prohlásil říšský soud jednání výrobce kancelářských potřeb za soutěžně nepřípustné. Bylo neslušné, chtěl-li těžiti z úspěchu a posice firmy jiné. Je-li slovo tak neobvyklé jako slovo »Salamander« jež se v obchodním styku stalo již heslem, užíváno kýmkoliv jiným, pak se tím jeho účinnost zeslabuje, jeho průbojnost otupuje; konečně není vyloučeno, že se zákazníci domnívají, že oba podniky, byť různých oborů, jsou spolu přece jen nějakým způsobem, na př. finanční účastí, spjaty.

Zásahu se může dopustiti jen soutěžitel? Č. 16e. Na svém stanovisku setrval nejvyšší soud i v rozhodnutí čís. 11.755. Šlo o spor, kde firma Alpa domáhala se na žalované společnosti Delta, aby se zdržela používání značky Alpa na svém zboží, ve svých reklamních oznámeních a dala tuto známku vymazati z rejstříku. Žaloba byla odmítnuta proto, že firma Alpa vyrábí mentholovou francovku, kdežto druhá firma mléčný margarín a jedlé tuky. Nejvyšší soud výslovně odmítl výklad Skálův (str. 146 a násl.), že třetímu odstavci §u 11 jest rozuměti tak, že se činu může dopustiti kterýkoliv jiný podnikatel i když není v soutěžním poměru k žalobci, poněvadž prý je možnou záměna i u podniků nesoutěžících. Žalovati prý může jen majitel podniku nebo závodu, o jehož zařízení jde a nemusí prý to býti právě soutěžitel. Tento právní názor však nejvyšší soud nesdílí, neboť jest v rozporu s předpisem odstavce 2, §u 15, podle něhož jest oprávněn k žalobě v případech 1. a 3. odstavce §u 11 jen soutěžitel, a to jen ten, jehož se čin bezprostředně dotýká. Toto slovo soutěžitel bylo vřaděno do §u 15 teprve dodatečně ústavněprávním výborem, což právě nasvědčuje úmyslu zákonodárcovu vyloučiti možný výklad opačný.

Zvláštní označení podniku. Č. 17. Zákon nechrání však v prvním odstavci §u 11 pouze jméno nebo firmu podnikatelovu. Chrání také zvláštní označení podniku, které může býti nejrůznějšího druhu. Jednou to může býti hostinec nazvaný »U modré štiky«, po druhé zlaté kolo, vymalované ve štítě, takováto zevnější označení požívají rovněž ochrany, ovšem s podmínkou, že jsou individualisující, t. j. že odlišují závod určitým způsobem od závodů téhož oboru. Nebyla by tedy takovým individualisujícím označením na př. známá mísa vyvěšovaná nad závody holičskými atd.

Pražská obchodní komora měla příležitost zabývatí se otázkou, zda takovýmto individualisujícím označením (jež se ovšem stalo již součástí protokolované firmy) jest také označení »Lyonský dům s hedvábím«. Dospěla při tom k úsudku, že toto označení jest individualisujícím a může se státi pro firmu, která je používá, příznačným. Nebylo by však individualisující na př. označení »dům s lyonským hedvábím«. V praxi nekalé soutěže nevyskytlo se ještě mnoho případů zneužívání zvláštního označení podniku. Při posuzování konkrétních případů možno však výhodně použiti výsledků, ke kterým dospěla prakse práva živnostenského. Srovnej k tomu dr. Štědrý, dr. Buchtela »Živnostenský řád«, I., 2. vyd., poznámky k §u 44 sl., str. 272 sl.

Ochrana zvláštního zevnějšího zařízení Č. 18 a. Zákon proti nekalé soutěži nechrání však proti zneužívání jen jméno, firmu aneb zvláštní označení závodu. Ve třetím odstavci §u 11 stanoví, že ustanovení prvního odstavce §u 11 o zvláštním označení podniku nebo závodu je přiměřeně použito též na zvláštní zevnější zařízení podniku nebo závodu, která v zákaznických kruzích platí za příznačná pro určitý podnik nebo závod, jako na úpravu zboží nebo jeho označení, úpravu obalu, tiskopisů, katalogů, reklamních prostředků.

Nekalá soutěž tohoto druhu vyskytuje se v praxi neobyčejně často. Tak na př. největší počet případů, jež v prvních letech projednávaly smírčí komise u obchodních a živnostenských komor, týkal se právě užívání zaměnitelně podobných zevnějších zařízení podniků, většinou obalů. Není proto divu, že také naše soudy měly příležitost zabývat se větším počtem případů, z nichž některé zde uvedeme.

Zaměnitelnost obalů. Č. 18 b. Firma »Jindř. Francka synové« žalovala firmu (Vážný č. 11.538) »Güntherova nejstarší česká továrna na kávové náhražky a fíkovou kávu«, aby se zdržela užívání svých etiket vykazujících na červeném podkladu ve stříbrné barvě provedené nápisy »Güntherova přísada ke kávě« a vyobrazení kávového mlýnku, jejíž ostatní nápisy provedeny jsou barvou černou. Soud první stolice na rozdíl od obou dalších instancí žalobu odmítl, avšak jeho důvody jsou do jisté míry zajímavé, takže uvedeme v dalším výňatek z nich i z důvodů druhé stolice.

I. stol. ... Podle posudku znalců a podle názoru soudu však barva obalu a značky necharakterisuje a neindividualisuje určitý podnik, stranu žalující, a neslouží k jeho rozlišování, neboť znalci souhlasně seznali, že konsument žádá v obchodě vždy kávové zboží slovy »Dejte mi Francovku, Kolínskou, Güntrovku atd.« a že nikdy nežádá zboží dle etikety nebo ochranné známky nebo balení. Konsument nežádá toto zboží podle charakteristických součástí »cikorku s kávovým mlýnkem, cikorku se stříbrným nápisem a pod.«. Znalci vyslovili, že je vyloučeno, by při dnešním balení cikorky v kulatém tvaru zákazník dostal výrobek jiné firmy, než který žádá, a že rozhoduje jméno výrobce, nikoliv značka a balení. Barva stříbrná není příznačná pro určitý podnik nebo závod pro druh zboží, o který jde a ani pro konsumenta. Obchodník ani konsument si nevšímají, zda na balení jest nápis stříbrný či chamois. Na základě toho dospěl soud ku přesvědčení, že tu není zaměnitelné značky (zařízení) a použití barvy o sobě nestačí, by u obecnstva dalo vznik představě o jiném podniku, ana na obalu zřejmě jest vyznačena firma žalované strany Günther a není tu způsobilosti nebezpečí záměny zboží.

II. stol. ... Soud první stolice přehlédl především, že § 11 zákona předpokládá možnost záměny onoho zvláštního zevnějšího zařízení, v souzeném případě obou obalů, bez ohledu k tomu, zda ze záměny zboží vzejde materiální škoda, dále, že otázka zaměnitelnosti jest otázkou po výtce právní, jejíž zodpovězení nezávisí na tom, zda k záměně skutečně dochází: viz slovo »může« v § 11 dále, že z výpovědi znalců, že konsumenti žádají jen zboží podle výrobního

označení, neberouce zřetel na barvu obalu a ochranné známky, nelze beze všeho vyvoditi ještě závěr, že záměna nebyla by vůbec možná, na příklad, když obchodník kupujícímu přes jeho žádost podstrčí podobné zboží jiné, obzvláště jde-li o kupce nigramotného, nebo krátkozrakého a pod. a posléze, že poškození v § 1 zákona požadované není vyčerpáno jen škodou, kterou soutěžitel utrpí tím, že v drobném prodeji prodá se místo jeho zboží, zboží konkurentovo. Odvolací soud, i když připustí správnost znalecké výpovědi, že se konsument při koupi cikorky řídí jménem výrobce, nikoli značkou a balením, má za to, že oba obaly, o něž jde, vzhledem na kombinaci barev, podobnost ochranné značky a grafické úpravy aspoň abstraktně a teoreticky při zběžném prohlídnutí průměrným kupujícím s prostředními pozorovacími schopnostmi jsou zaměnitelné, obzvláště při stejné jinak velikosti tvaru a váze, a že tudíž právní názor prvního soudu v tomto směru není správný.

Rozhoduje dojem konsumentů, Č. 18c. Z tohoto rozhodnutí sluší zvláště vyzdvihnouti to, na co jsme položili důraz již v kapitole o nekalé reklamě

v č. 2, že totiž rozhodují názory konsumentů, publika. Nejvyšší soud ve větě (nadpisu) tohoto rozhodnutí výslovně uvedl, že o příznačnosti rozhoduje mínění v kruzích zákaznických, nikoliv výrobních. A tu jest dobře povšimnouti si, že otázku zaměnitelnosti při různém zboží bude třeba posuzovati různě podle toho, jakými kruhy jest kupováno. Bude při ní možno zaujmouti liberálnější stanovisko, jde-li o odběratele vyspělejší. U kávových náhražek bude však třeba podobně jako vůbec u běžných potřeb denního života klásti měřítko co nejprísnejší, neboť bývají kupovány často osobami méně vyspělými na př. služebnými, dětmi, a pod.

Stačí možnost záměny. Č. 18 d. Důležité jest také konstatování druhé stolice, že nezáleží na tom, zda k záměně skutečně dochází. Stačí, jestliže k záměně dojiti může. Tohoto

v podstatě správného měřítka bude ovšem třeba užívati leckdy s opatrností. Kdyby k záměně skutečně nikdy nedocházelo, a bylo dáno jen zcela nepatrné procento možnosti, že k záměně dojde, pak by uplatňování žalobního nároku nebylo než šikanou, přičící se rovněž soutěžní slušnosti.

O zaměnitelnosti rozhoduje názor Č. 18e. Velmi zajímavým jest také odůvodnění, jehož použil nejvyšší soud v rozh. č. 12.392. Šlo o to, že žalující firma Dr. A. Oetker domáhala

se na Václavu V-ovi, výrobci přípravků do pečiva, by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se užívání sáčků na vanilkový cukr, na němž jest červená barva tisku na žlutém papíře a vyobrazení světlé ženské hlavy na srdcovitém červeném podkladě a ve velikosti sáčku žalující strany.

III. stol. Zda v zákaznických kruzích platí způsob obalů žalující strany pro tuto za příznačný, jest skutkovým zjištěním. Soudce zjišťuje, zda zákaznické pokládají určitý způsob zevnějšího označení podniku nebo zboží za takové, kterým rozeznávají je od zboží podniků jiných. Tu nerozhoduje názor soudce, nýbrž názor zákaznictva, který nutno vyšetřiti. To se může státi, jak výslechem svědků tak i znalců. O právní otázku by šlo, jen kdyby byl sporný výklad pojmu příznačnosti. Otázka, zda ve styku zákaznickém může nastati záměna, jest otázkou skutkovou potud, pokud soud zjišťuje, zda k záměně dochá-

zelo, anebo podle zkušenosti znalecké k ní dojíti může. Právní otázkou je při tom však, jakého stupně opatrnosti zákaznické se vyžaduje pro to, aby záměna byla možná nebo vyloučena. Nižší soudy zjistily podle výpovědi svědků i znaleců, že příznačnou pro žalující firmu jest jenom vyobrazení moudré hlavy a usoudily podle svědků a znalce, že toto vyobrazení není zaměnitelné s vyobrazením žalované strany. Ze zjištění nižších soudů plyne, že velikost, tvar, barva sáčků i tisku, nejsou pro podnik žalobkyně příznačné, ježto sáčků stejné velikosti i tisku používá pro vanilinový cukr valná řada jiných výrobců po delší dobu z důvodů praktických. Pro otázku zaměnitelnosti příznačného vyobrazení rozhoduje, zda celkový dojem a úprava sáčků ve spojení s vyobrazením, které se liší, může býti v kruzích zákaznických zaměněn. A tu lze souhlasiti s názorem, prvního soudu přijatým odvolacím soudem, že v kruzích zákaznických taková záměna nemůže povstati proto, že zákazník žádající výrobek žalobkyně (Moudrou hlavu) nespokojí se s porovnáním velikosti, tvaru a barvy sáčku a tisku, nýbrž povšimne si právě obrazu, které se však patrně a markantně liší: na jedné straně bílá silhueta dámy s účesem v červené elipse s nápisem Moudrá hlava, na druhé straně obraz Slovačky v kroji en face bez nápisu v červeném srdci a v sousedství dvou menších srdcí. I průměrný zákazník, jemuž jde o výrobek žalobkyně známý mu z reklamy, pod slovním označením Moudrá hlava, nesplete si ani při povrchním pozorování ono označení žalobkyně s označením žalovaného, i když mu uvízl v paměti jen celkový dojem. Vždy bude míti v paměti rozdíl mezi oběma obrazy aspoň tak dalece, že přesvědčí se blíže, bude-li chtíti jen zboží určitého původu. Zaměnitelnými jsou obojí sáčky proto jen pro zákazníka, kterému nezáleží na tom, zda dostane zboží právě žalobkyně nebo je docela nepozorný. To však nerozhoduje.

Ochrana známky. Č. 19a. Další případ, o kterém zde pojednáme (Vážný č. 8856) jest podobný případům předešlým; jedná se v něm rovněž o ochranu obalů, avšak jest o to složitější, že obaly byly chráněny zapsanou známkou. Podstata věci jest asi taková: V roce 1907 počala jistá firma vyráběti druh mýdla zvaný »Kosmos«, které mělo zvláštní tvar krychlových kostek a bylo baleno do žlutého obalu, na němž modrým písmem byly vytištěny reklamní nápisy spolu s označením mýdla; obaly pak byly přetištěny napříč pojmenováním mýdla s firmou písmem červeným »Kosmos«. V roce 1920 založena byla firma Jan Nebeský, která od první firmy převzala mimo jiné také výrobu mýdla »Kosmos«, a od svého založení vyráběla a zasílala toto mýdlo svým zákazníkům ve stejné úpravě a se stejným označením. Kromě toho byl obal na mýdlo »Kosmos« od r. 1907 zapsán ve známkovém rejstříku. Firma Karel Neopatrný počala vyráběti mýdlo téměř stejného tvaru a stejné úpravy, jež označila jménem »Krako«; balila je pak do téměř stejně upravených obalů, které byly rovněž žlutavé a nadpisy na nich provedeny byly v typograficky stejné úpravě modrým písmem, byly stejně umístěny a označení mýdla »Krako« bylo rovněž přes modrý tisk červeně napříč přetištěno, takže nebylo možno rozeznati oba druhy mýdla od sebe bez podrobného zkoumání. Tento obal byl pak také zapsán jako ochranná známka u obchodní a živnostenské komory v Liberci. První stolice odmítla žalobu Jana Nebeského, aby Karlu Neopatrnému uloženo bylo zdržeti se dalšího užívání těchto obalů a odstranění závadného stavu. Třebas že s jejím stanoviskem, které také nebylo schváleno dalšími dvěma instancemi, nesouhlasíme, přece jen uvedeme zde část z důvodů první stolice:

... »Podle § 53 čís. 5 zákona o nekalé soutěži ze dne 15. července 1927 č. 111 Sb. z. a n. zůstaly v platnosti předpisy všech jiných zákonů a nařízení, které se přímo nebo nepřímo dotýkají

látky, upravené tímto zákonem. Zůstaly tudíž v platnosti i zákony a nařízení, týkající se ochrany výrobních známek...

Za tohoto stavu používá soud stěžejní zásady práva soukromého vyřčeného v ustanovení § 1305 obč. zák. a vyslovuje názor, že po dobu, pokud známka podniku jest zapsána ve známkovém rejstříku a pokud její majitel, používá známky, vykonává práva, dané mu zapsáním známky podle zákona ze dne 6. ledna 1890 č. 19 ř. z., ze dne 30. července 1895 č. 108 ř. z. a ze dne 24. července 1919 č. 471 Sb. z. a n., nedotýká se práv jiné osoby a jako soutěžitel nedopouští se po dobu, pokud známka ta zákonem jest chráněna, užíváním jejím činu nekalé soutěže.«

Druhá stolice vyvrátila tyto vývody způsobem velmi průkazným.

»Jest v souzeném případě zkoumati, kdo má prioritu práva, kdo kritického zařízení dříve skutečně užíval. Ten má silnější právo a druhý musí ustoupiti bez ohledu k tomu, zda má formální právo na příklad na základě úředně chráněné známky...

Ustanovením § 53, odst. 5. zákona o nekalé soutěži, podle něhož jinak zůstávají v platnosti předpisy všech jiných zákonů a nařízení, které se přímo nebo nepřímo dotýkají látky upravené tímto zákonem, byl v platnosti zachován mimo jiné i zákon ze dne 6. ledna 1890, č. 19 ř. z. o ochraně známek, neboť i tento zákon sleduje účel, čeliti nekalé soutěži a chrániti spotřebitele, jest svou povahou a svým účelem vlastně jen výňatkem právních norem o nekalé soutěži na užším poli označování zboží podle podniku jeho původu. Není předpisu, který by vztahy mezi oběma těmito zákony upravoval tak, že by jeden z nich měl jen podpůrný význam. Uskutečňuje-li skutkový děj o sobě právní předpoklady pro použití obou těchto zákonů, není překážky, by oprávněný nepoužil obou, ať zároveň, ať postupně, jak toho jeho právní nebo hospodářský zájem právě vyžadují. To plyne, pokud jde o vzájemné vztahy platnosti zákona o ochraně známek a § 11, odst. 3. zákona o nekalé soutěži i z úvahy, že v příčině té oba zákony, třebaže sledují též účel, chrániti zájmy i spotřebitelstva i vyrábějícího neb obchodujícího podnikatele, činí tak způsobem odlišným: u zákona o ochraně známek ochranou co do rozeznávání zboží, kdežto v § 11, odst. 3. zák. o nekalé soutěži ochranou co do rozeznávání podniku«.

Třetí stolice, odmítnuvši dovolání Karla Neopatrného, schválila stanovisko vrchního soudu. Mimo jiné z těchto důvodů:

»... Zápis známky, byť i řádně nabytý, má jen formální ráz a i rozhodnutí o známkovém právu jest jen formální. Výkon tohoto formálního práva se nesmí přičítati zásadě hmotného práva, vyslovené v § 1 zákona o nekalé soutěži, takže ten, kdo jest oprávněný užívati známky, smí svého formálního práva v zájmu vyšší materiální spravedlnosti použítí jen v mezích poctivé soutěže a dobrých mravů, nesmí však ho zneužítí k nekalému jednání a k poškození hmotného práva.

Ale mylným jest názor stěžovatelův, že by pak vlastně bylo přidělení známky činem proti dobrým mravům. Nikoli udělení a nabytí práva známkového jest nekalé, nýbrž způsob, jak ho bylo nabyto a jak je ho používáno, jednáním proti dobrým mravům, jímž zneužito formálního práva k ochraně známek.«

Právo známkové jest součástí práva nekalé soutěže — při konfliktu musí právo známkové ustoupiti.

Č. 19b. Na názoru, který zde zaujal, setrval pak nejvyšší soud i v rozhodnutích dalších, tak zvláště v rozhodnutí čis. 11.397

a zvláště čis. 10.521 (spor »Stadion«-»Starta»). Rozhodnutí čis. 8856 jest povahy zcela zásadní a neobyčejně důležité. Na první pohled zdálo by se, že jest možno souhlasiti se soudem první stolice. Vždyť zákon známkový jest proti zákonu proti nekalé soutěži zákonem speciálním, takže by měl míti přednost podle řehole »lex posterior generalis non derogat legi priori speciali«, než přes to stanovisko obou druhých stolic jest považovati za veskrze správné. Dochází v něm výrazu poznání, že právo známkové není ničím jiným než pouze úsekem práva nekalé soutěže. Musí proto právo známkové býti vykládáno v souhlase se zásadami jednotného práva soutěžního, musí tedy býti vykládáno tak, aby se nikdy neocitlo v rozporu s principem soutěžní slušnosti. Kdyby v některém případě aplikace práva známkového vedla k důsledkům, které by se přičily zásadě soutěžní slušnosti, pak by prostě tyto důsledky nebylo možno připustiti neboť pak by takovýto výklad práva známkového podkopával základ, na němž jest vybudováno — část nesmí se přičítati celku. V tomto případě můžeme ostatně pozorovati velmi zajímavou analogii. Právo známkové historicky starší jest takto podle názoru moderní vědy i praxe pohlcováno zákonem proti nekalé soutěži. Ale podobný vývoj můžeme pozorovati i v tomto zákoně samém; speciální ustanovení §u 2 a dalších zákona jsou pohlcována a v praktickém svém významu zatlačována stále širším uplatňováním generální klauzule, a tato speciální ustanovení — alespoň v německém právu — jsou také historicky starší než ustanovení §u 1.

Formálně získané právo ustupuje právu hmotnému.

Č. 19c. Ještě ostřeji osvětlí poměr formálně získaného práva k právu hmotnému další příklad, jenž tvoří podklad rozhodnutí Vážný čis. 11.397. Pro-

tokolovaná firma »F. L. Popper, Chrudim« užívá této firmy již po dlouhou dobu pro označení obuvi jí vyrobené, a dala si také v roce 1927 tuto ochrannou známku, kterou fakticky užívala již před tím, registrovati. V Litomyšli existovala před časem rovněž výroba obuvi firmy E. Popperová, jež byla takto také protokolována (německy E. Popper). Tato firma byla později změněna na firmu »Josef Fried, E. Popperové zeť« německy »Josef Fried, E. Popper Eidam«. Tato firma užívala pak k označování svého zboží označení E. Popper Eidam, kteréžto označení měla známkově chráněno před rokem 1927 tedy dříve, než žalující firma chrudimská dala si svoji známku chrániti. Ve sporu přiklonily se soudy k názoru, že jest třeba dáti za pravdu firmě chrudimské, i když svou známku formálně měla chráněnu později; stačí, že měla prioritu ve skutečném užívání, neboť ji užívala již po mnoho let. Soud výslovně prohlásil toto:

»... Jest tedy názoru, že musí býti chráněno třebas i formálně nezajištěné, avšak fakticky dříve již existující užívání označení firmy proti mladšímu, třeba formálně zajištěnému a tedy zdánlivě »formálně« silnějšímu. Nelze říci, že užívání dosud nezapsané firmy, pokud ovšem jest jinak správná a odpovídá zákonu, není taktéž užíváním po právu. Jest tedy v souzeném případě nesporně uznané mnoholeté užívání firmy F. L. Popper v Chrudimi fakticky prioritou silnější a bylo na žalované straně, by, chtějíc si voliti svou firemní značku, volila tak, aby se nedostala do rozporu s tímto fakticky silnějším právem a tedy s dobrými mravy soutěže.«

Na tomto případě ještě ostřeji než na případě předcházejícím vidíme, že právo nekalé soutěže jest silnější práva známkového.

Ochrana úpravy zboží. Č. 20. Předmětem ochrany podle třetího odstavce §u 11 nejsou však jen ochranná označení nebo obaly zboží, nýbrž také způsob úpravy zboží samotného. Prokáže nám to rozhodnutí čís. 10.521. V tomto rozhodnutí dotkneme se však vzhledem k důležitosti věci ještě jednou poměru zákona proti nekalé soutěži k zákonům známkovému a vzorkovému, avšak také částečně již k zákonu o patentech. Podrobněji vysvětlíme tento poměr však teprve v následujícím čísle. Jistá firma vyráběla tělocvičné střevíce (cvičky) značky »Stadion«; způsob výroby měla v tuzemsku chráněný vzorkově, v Rakousku a v Anglii získala si na výrobu střevíců patent. Jeden z dílovedoucích později od firmy odešel; dříve však obkreslil si pro svou potřebu šablony cviček »Stadion« a použil jich pak po svém odchodu pro výrobu cviček »Starta«. V žalobě, ke které došlo, jednalo se o několik skutkových podstat, které se dotýkaly §§ 2 a 10. Nás zajímá zde v první řadě okolnost, že všechny tři stolice (ovšem v první řadě na podkladě § 1) daly za pravdu žalobní prosbě, aby žalovaný zdržel se prodeje a vyrábění tělocvičných střevíců podle téže metody v témže vzhledu a úpravě, jako cvičky »Stadion«. Z argumentace rozsudku jsou zvláště zajímavé důvody druhé stolice, z nichž vyjímáme:

»... Neprávem odvolání, opírajíc se částečně také o (právní) názory a úvahy znalců, poukazuje na rozpor, který prý by vzešel mezi účinky zákona o nekalé soutěži a zákonů na ochranu patentů a k ochraně známek a pod. Podle názoru odvolacího soudu tu rozporu není, oba druhy ochrany podle uvedených zákonů mohou bez závady obstáti vedle sebe. Ten, kdo má pro sebe podmínky ochrany zákona patentového nebo známkového, má ovšem procesuální postavení v podstatně jiné a výhodnější, protože se může omezit na dokazování jednoduchých právních skutečností, z nichž dovozuje nárok na ochranu, nemusí dokazovati na příklad prvenství vynálezu a jeho souvislost s vlastním podnikem anebo podnikáním, jehož tu v té době snad ani ještě není, nemusí se zabývat vztahem svého vynálezu, své ochranné značky k jiným činitelům hospodářského života, a to ani po stránce objektivní ani po stránce subjektivní.

... Odvolání dále uvádí, že prý se tak vlastně žalobci do jisté míry laciným a pohodlným způsobem dostávají monopolu ve výrobě na dobu neomezenou na škodu obecných zájmů hospodářských, jež takovou časově neomezenou ochranu ani jinde nepřipouštějí, protože by tím byla vyloučena možnost pokroku. K tomu však nelze přihlížeti. Stačí poukázat na příklad k případům § 11, o němž již nahoře byla učiněna zmínka; i tu mohou nastati případy, kde trvalá ochrana vylučuje možnost všeobecného a plného využití praktické myšlenky a praktického zařízení, kde by snad pokrok vyžadoval aspoň omezení ochrany. Zákon však takového omezení nezná; jde-li o zvláštní zevnější zařízení podniku nebo závodu, které v zákaznických kruzích platí za příznačné pro určitý jiný podnik nebo závod, pak je zákon chrání a ochrana bude ovšem tím naléhavější, čím praktičtější a tedy prospěšnější a výhodnější bude ono zařízení, a to bez časového omezení a zcela bez ohledu na to, bylo-li by snad pro veřejnost a pro národní hospodářství obecným majetkem. Jsou-li tu tedy podobné poměry u způsobu výroby, není pří-

činy, proč by měla být tomu, kdo se o tento praktický způsob výroby poctivě přičinil, právní ochrana jeho spravedlivých zájmů odpírána nebo časově omezena.«

V daném případě vývody druhé stolice, schválené také výslovným souhlasem nejvyššího soudu, plně dopadají; bylo by však třeba jisté opatrnosti, kdyby ve své všeobecnosti měly být aplikovány i na případy jiné. Jestliže na př. zákon vzorkový omezuje ochranu na tři léta, pak činí tak plným právem. Právo jednotlivcovo musí se podříditi tam, kde by bylo v odporu se zájmy celku, mezi které patří i zájmy p o k r o k u. Právo, jež společnost svými zákony jednotlivci propůjčila, nesmí být zneužíváno v její neprospěch. Konečně každý jest dítětem své doby a z ní čerpá své podněty — kdož ví, zda na myšlenku na pohled sebe originelnější nebyl autor v podstatě přiveden někým jiným? Proto jest plně odůvodněno časové omezení ochrany vzorkové i patentní, a tento princip musí být také vhodným způsobem uveden v soulad s právem nekalé soutěže. Pokud jde o právo patentové, posoudil vztah jeho k zákonu proti nekalé soutěži nejvyšší soud velmi výstižně v rozhodnutí, uvedeném v přespříštím čísle.

Dvojitá cesta ochrany známkové. Č. 21. V poměru práva známkového k právu nekalé soutěže zůstává ještě dotknouti se otázky kompetence. Známkou, o které odpůrce soudí, že byla zapsána neprávem, jest možno napadnouti dvojitým způsobem. Jednak na podkladě §u 10 zákona známkového, jednak na podkladě ustanovení zákona o nekalé soutěži, zvláště na základě §§ 1 a 11 tohoto zákona. Kompetentní k zakročení podle zákona známkového jest ministerstvo obchodu, v druhém případě jsou kompetentní řádné soudy. V tomtéž smyslu řeší tuto otázku nejvyšší soud v rozhodnutí Vážný čís. 11.755. Praví tam: »ze zákona zřejmě vyplývá, že, pokud se postižený domáhá výmazu známky ze známkového rejstříku obchodní a živnostenské komory, opíraje se o předpis §u 10 zákona o ochraně známek, může tak učiniti jen žádostí na ministerstvo obchodu, nikoliv žalobou u soudu civilního. Tím nemá být řečeno, že jest soukromoprávní žaloba vyloučena, pokud se soutěžitel domáhá žalobou odstraňovací výmazu známky ze známkového rejstříku na základě předpisu zákona o nekalé soutěži, zejména na základě ustanovení §§ 1 a 11.«

Jest třeba dobře mít na paměti, že jak soudy, tak i ministerstvo obchodu mohou postupovati i v téže věci od sebe naprosto nezávisle a mohou proto také dospěti k různým výsledkům. Byla tedy zcela zbytečná novinářská polemika, vzniknuvší ze sporu známky Koh-I-Noor proti známce Con-Que-Ror. Jak známo, rozhodl nejvyšší soud, že tyto dvě známky nejsou zaměnitelné, kdežto ministerstvo obchodu dospělo ke stanovisku opačnému. Bylo-li ministerstvu vytýkáno, že se odvážilo nedbatí stanoviska nejvyššího soudu, pak jest tato výtka lichá. Nehledě k tomu, že rozhodnutí ministerstva bylo snad spíše v souladu s běžnou přísnější praxí ve věcech známkových, byla zde rozhodující zásada odluky moci soudcovské od moci výkonné. Obě dvě, rozhodující v mezích své kompetence, jsou na sobě nezávislé.

Jest možno napodobiti zboží, jehož patentová ochrana zanikla? Č. 22a. Patenty, jejichž ochrana vypršela, jsou v leckterém případě ještě hospodářsky dosti hodnotné, aby lákaly k využití také se strany jiných podnikatelů, než kteří po dobu ochrany

k výrobě patentovaného zboží byli oprávněni. Smějí však tito vyráběti zboží, do posledního detailu shodné? Otázka tato řešena byla v rozhodnutí čís. 11.706, a to v podstatě negativně. Šlo o spor dvou firem, z nichž druhá počala vyráběti lampy, které dříve požívaly patentové ochrany a počínala si takovým způsobem, že vyráběla zboží do krajnosti, na milimetr shodné a co do vzhledu k nerozeznání podobné k výrobkům, jež dříve uváděl do obchodu žalobce. Žalobce uznal, že ovšem po ztrátě patentní ochrany může kdokoliv volně a do krajnosti využit-

kovati technického principu výroby, že však toto napodobení nesmí jíti dále, než to žádá účel použití, čili že není přípustné napodobení, jež, nepřihlížeje k základní myšlence konstruktivní, jak co do rozměru, tak co do vzhladu celkového, tedy přes meze technicko-funkcionelní věrně napodobuje výrobek cizí. Nevyšší soud toto stanovisko, nepovažující za dovolené tak zvané »t r o c k é n a p o d o b e n í«, schválil. Uznal sice, že se průmyslový výrobek

»stane po uplynutí doby patentové neb vzorkové ochrany obecným statkem i co do technického základu i po případě co do formy. To však neznamená, že by vyrabitel mohl napodobiti otrockým způsobem výrobek jiného vyrabitele, by klamáním odběratelů nabyt hospodářské výhody na úkor soutěžitele, jak se stalo v souzeném případě. Takové jednání se přiči dobrým mravům soutěže.«

Napodobení nesmí se zásadně dotýkati příznačnosti zboží. Č. 22b. Stanovisko nejvyššího soudu k této otázce, jež v Německu zavdávala podnět k tuhým sporům, jest zcela správné. Jest možno

využítí plně technické myšlenky, jež byla podkladem patentu, avšak musí se tak díti způsobem, jenž dle možnosti vyhýbá se záměnám. Stává se velmi často, že výrobek vyráběný pod patentní ochranou stane se pro výrobce příznačným. V takovém případě nesmí napodobení jíti tak daleko, aby byla dána možnost snadných záměn. Vůbec možno praksi důrazně doporučiti, aby nejen v těchto případech, ale všude tam, kde k záměnám může dojíti, tedy na př. při volbě firmy, při volbě obalu, při volbě vnější úpravy zboží ve vlastním zájmu přísně dbala této zásady: tam, kde jde o vlastnost, jež se stala příznačnou pro určitý podnik, jest soutěžitel mladší (pozdější) přísně povinen dbáti toho, aby se zřetelně odlišil od svého předchůdce.

Ochrany nepoživá zboží běžné. Č. 23. Ochrana přiznaná výrobkům, jež se z jakýchkoliv důvodů staly pro určitou firmu příznačnými, nepřísluší ovšem výrobkům, které příznačnými nejsou. Tento případ probrán byl v rozhodnutí Vážný č. 11.756. Jednalo se o výrobu a prodej tužkových rákosových držátek k upevnění tužek. První stolice žalobu odmítla, uvedši toto:

»... Co se týče formy a úpravy držátek, nepokládá je soud za zevnější označení podniku vůbec, mimo to jest zjištěno, že rákosové výrobky, jaké žalobce i žalovaný vyrábí, jsou dávno známé a zavedené, že výrobky žalobcovy neliší se ničím zvláštním co do formy a úpravy od výrobků žalovaného, ale neliší se ani od výrobků jiných firem. Výrobou tou nezabývá se jen výhradně žalobce, nýbrž výroba držátek je běžná.

... Nevyznačují se tudíž žalobcovy výrobky takovou formou a úpravou, která by byla příznačná pro ně a která by byla známa v obchodě, takže podle ní výrobky žalobcovy by se rozeznávaly od výrobků jiných.«

Nejvyšší soud toto stanovisko schválil, dodav:

»... Když však tomu tak jest, nelze mluvit o využitkování výsledků cizí práce, any se tyto výsledky staly majetkem všeobecnosti, třebaže jde o předměty, co do původu nerozeznatelné. Totéž, co o využitkování vzhledu, platí i o postupu a o methodě výrobní; i tato se stala, jak zjistil a dovodil správně nalézací soud, všeobecnou a běžnou, tudíž právě tak přístupnou každému i novému podnikateli-začátečníku, jenž čerpá ze studnice poznatků a zkušeností při výrobě určitého druhu zboží nashromážděných.«

Pouhý zápis známky, ve skutečnosti neužívané, není zásahem do cizího práva známkového? Č. 24. K negativnímu výsledku dospěl nejvyšší soud také v rozhodnutí č. 11.984. Jistá firma dala si zapsati pro své zboží známku, která byla již po delší dobu užívána jinou (cizozemskou)

firmou téhož oboru. Žaloba této cizí firmy byla však odmítnuta, a to z toho důvodu, že

firma tuzemská měla sice známku zapsanu, avšak ve skutečnosti ji neužívala. Podle názoru nejvyššího soudu pouhá skutečnost, že známka byla zapsána

»nestačí ke skutkové podstatě § 1 zákona o nekalé soutěži proto, že žalovaná své ochranné známky dosud vůbec nepoužila, jak žalobkyně samy přiznávají. Z pouhého zápisu známky nevzešla a nemohla vzejíti žalobkyni ještě škoda. Nebyly také zjištěny skutečnosti, z nichž by zcela nepochybně vyplývalo, že úmysl žalované směřoval k tomu, by zápisem známky »Paratect« zabránila odbytu zboží žalobkyně pod touto známkou v Československé republice. Odporují tomu zjištění, že odbyt žalobkyniných výrobků nebyl nikterak rušen tím, že známka byla chráněna pro žalovanou, a že tato známky neužívala.«

Dr. Gellner, jenž toto rozhodnutí uveřejnil v časopise »Soutěž a tvorba«, připojil k němu poznámky, ve kterých prohlašuje rozhodnutí sice za správné, avšak má k němu některé připomínky. Soudí, že již pouhý zápis známky jest činem soutěžním, jenž by za určitých okolností mohl zakládati přestupek zákona.

Důvodům dra Gellnera nelze po našem soudu odepřítí oprávněnost.

Používání stejných čísel Č. 25. V rozhodnutí čís. 11.756, uvedeném k označení zboží. v č. 23, šlo ještě o jednu otázku. Obě firmy

žalující i žalovaná, užívaly při označování tužkových držátek na obalech v cenících, tiskopisech a v katalogích stejných čísel na př. 102, 103, 104, 105, 108, 116, atd. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí vyslovil zásadu pro praxi velmi důležitou, že totiž v tom případě, když tyto číslice propůjčují výrobku absolutní příznačnost, jest používání jich se strany konkurence posuzovati jako nedovolené, jako přestupek třetího odstavce §u 11. Nejvyšší soud podržel zde svůj, v t o m t o p ř í p a d ě s p r á v n ý názor, který dříve již zaujal v poněkud obdobném případě Vážný čís. 9971. Jednalo se tam o případ, že výrobky označené jinak odlišnými slovy Berson a Box byly kromě toho označeny ještě trojčifernými čísly, kterážto čísla však nebyla, na rozdíl od předcházejícího případu shodná. Nejvyšší soud odůvodnil své stanovisko, zde skutečně nadmíru přísné, takto:

»Platí-li totiž naznačená, pokud se týče libovolná jiná trojčiferní čísla vůbec v zákaznických kruzích za příznačná pro podnik žalobkyně, může z pozastaveného užívání tohoto zevnějšího zařízení jejího podniku vzejíti ve styku zákaznickém záměna z použití odpůrkyně s podnikem jejím, protože průměrný zákazník může z použití čísel trojčiferních, jsou-li skutečně příznačná pro podnik žalobkyně, usuzovati, že jimi poznačené (cizí) soutěžitelovo zboží pochází z něho a že mění se slova »Berson« a »Box« jsou vedle nich snad celkem jen nepostatným naznačením druhu neb jakosti — typů — zboží z téhož podniku, používajícího pro své výrobky příznačně řečených neb vůbec trojčiferných čísel. Mylným jest i názor odvolacího rozsudku, že, není-li možnosti záměny obou podniků, není jednání žalované ani způsobilé poškoditi soutěžitele a neuskutečňuje proto jednání nekalou soutěž podle § 1. Nesejde na tom, zda podnikatel trpí záměnou, již odpůrce přivodil, zneužíváním zvláštních zevnějších zařízení jeho podniku, platících pro tento podnik v kruzích zákaznických za příznačné, hmotnou škodu, stačí, že odpůrce vytýkaným jednáním, jímž se prý v hospodářském styku dostal do rozporu s dobrými mravy soutěže (v souzeném případě tím, že žalovaný používá k označení gumových podpadků za účelem reklamy způsobu zvoleného žalobcem, totiž určitých nebo vůbec trojčiferních čísel) si zjednal na újmu ostatních soutěžitelů mezi nimi soutěžní výhodu, již vzniká ve vzájemných soutěžních

vztazích a stycích soutěžitelů porucha jeho soutěžní činnosti a soutěžní újma ostatních soutěžitelů.

... Nižší soudy nebudou ovšem směti vycházeti ze stanoviska průměrného zákazníka, který má zmíněné zevní zařízení obou podniků před sebou a může je do všech jednotlivostí srovnávat, nýbrž musí se postavit na stanovisko průměrného zákazníka, v jehož paměti utkvěla jen jakási více méně mlhavá představa zevního zařízení a jenž proto jen zcela povšechně již z dosti vzdálené celkové obdoby dvou v jednotlivostech se dosti rozcházejících zevních zařízení různých podniků usuzuje, že pocházejí z téhož výrobního pramene.«

Další příklady. Č. 26. A ještě dva příklady. Firma Sochor označuje své bavlněné zboží na líci okraje zboží v pravidelných mezerách jménem Sochor. Totéž činil konkurent, jenž ovšem místo jména Sochor užíval svého jména König. Byl odsouzen, neboť nejvyšší soud přiklonil se k názoru druhé stolice, že jest zde dána zaměnitelnost. I když se obě slova od sebe liší, přece jen jest zaměnitelnost umožněna způsobem, kterým těchto slov k označení zboží použito, t. j. příliš silným přilnutím ke způsobu výpravy zboží firmy Sochor. — Připomínáme ovšem, že v tomto případě musily se soudy opřít o vyjádření znalců, kteří potvrdili, že tento způsob označování jest u bavlněného zboží pro firmu Sochor skutečně příznačným. (Vážný č. 11.540.)

V druhém případě šlo o spor z oboru minerálních olejů. Odsouzená byla firma jež užívala obrazu aligátora červené barvy v elipse, poněvadž tento obraz byl podobný obrazu chrlíče užívaného jinou firmou dřívě, a to rovněž v červené barvě. Obrazy ty byly si podobny. Námitku strany žalované, že žalobce nemá monopol na červenou barvu, soud odmítl, a to správným argumentem, že použití obrazce téže barvy, v níž jest proveden obrazec příznačný pro jiný podnik, může zvýšiti zaměnitelnost, ba dokonce přičítati se šu 11 zákona. — K tomu bylo by poznamenati, že ovšem barva sama nebude zpravidla nikdy příznačnou pro zboží určitého podniku, že však přes to není podobný případ zásadně vyloučen. (Vážný č. 10.617.)

HLAVA IV.

Výklad k § 1.

Generální klausule. Č. 27. Dle rozdělení, které jsme naznačili na konci úvodu k tomuto spisu, po jednotlivých v zákoně definovaných (typických) skutkových podstatách věnujeme se nyní výkladu šu 1. Tento zní:

Kdo dostane se v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jedním způsobem poškoditi soutěžitele, může býti žalován, aby se zdržel takového jednání a odstranil závadný stav jím způsobený; věděl-li pak nebo musil-li věděti, že jednání jeho jest způsobilé poškoditi soutěžitele, též, aby nahradil škodu tím způsobenou. Předpis tohoto paragrafu, t. zv. generální klausule, jest daleko nejdůležitější z celého zákona. Jeho úkolem jest poskytnouti soudci oporu pro postup proti případům nekalé soutěže, které zákonodárce předem přesnou definicí nemohl postihnouti — mnohotvárností hospodářského života musí ostatně odpovídati stejně široká a pružná formulace zákona. Tu ovšem naskytá se nesnáze: norma příliš široká připouští často nejružnější výklad. To může vésti ke kolísání judikatury a zmenšuje pocit právní jistoty. V Německu ozvaly se proto hlasy, které si přejí, aby — když ne přímo zákonodárce — alespoň soudní praxe pokusila se vytvořiti přesné normy, které by byly hrází proti přílivu »citové jurisprudence«.

Nezdá se nám, že by toto volání bylo správné. Chápeme dobře, že právní věda, považujíc za svůj úkol pracovati s přesnými pojmy, bude ochotna poskytnouti sluchu hlasům, které dokládají že racionálně vedené hospodářství potřebuje pevných směrnic právních. Avšak praktická nemožnost formulovati normy, které by mohly v přesných definicích postihnouti všechny budoucí případy nekalé soutěže vede nás